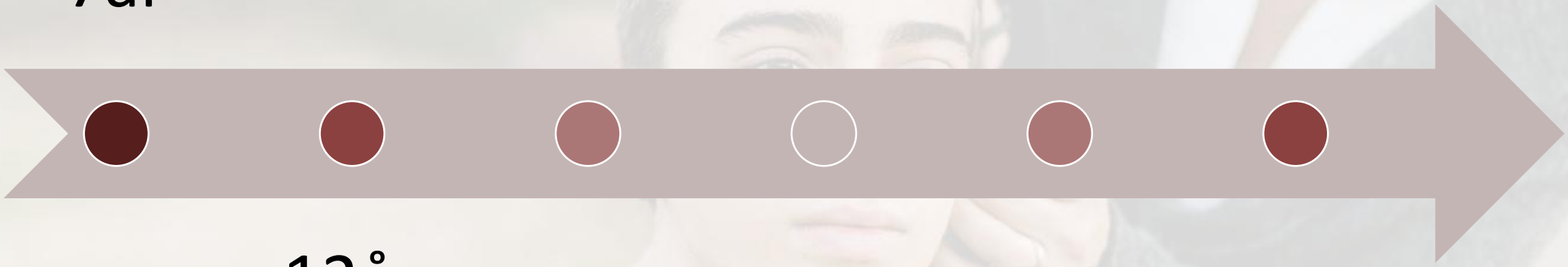
Gemensamt omställningsarbete

Sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd

7år

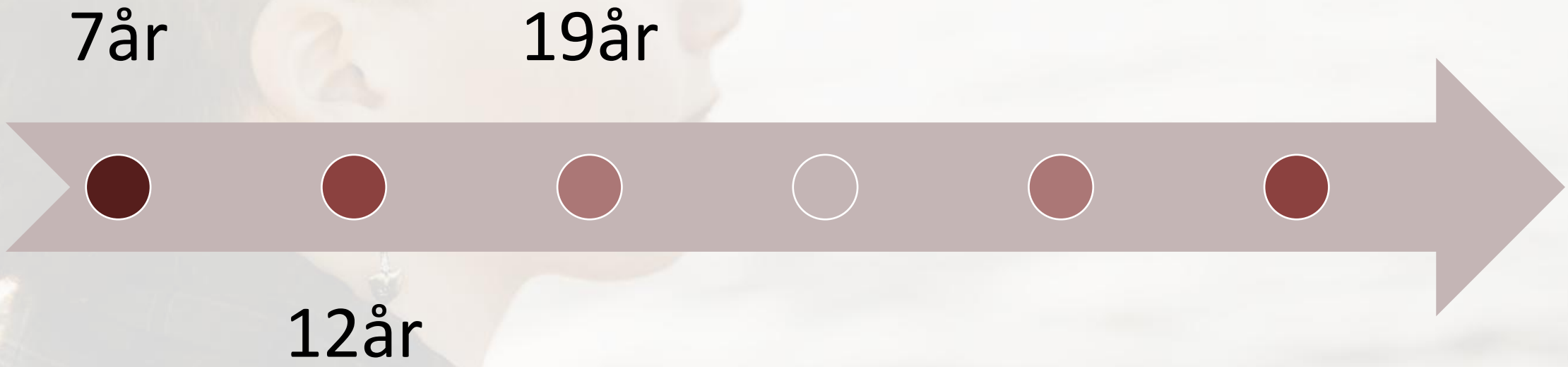
7år

12år

Minnesbild från skolgården som 13-åring:

Citat från Kim: *Första dagen på skolgården på den nya skolan möttes jag av två killar som hälsade mig välkommen. Plötsligt för första gången hade jag kompisar, men det blev också fel kompisar, det vart bråkigt direkt och bus med cigaretter och snus innan hasch också kom in i bilden...*

7år
19år
12år

För vem och varför

- Den nya lagen och de nya lagförändringarna rör alla åldrar, alla vårdnivåer och alla sociala insatser
- Den tagits fram för att skapa förutsättningar för en mer sammanhållen vård för personer som Kim

→ Kims behov ska uppmärksammas tidigt och han ska få stöd i sin resa genom våra ”system”

→ Kim ska få den vård och det stöd han behöver – samordnat!

→ Kim ska inte bli avvisad, utestängd, nekad insatser eller vård för att han har ett samtida beroende.

Målbilder för vård och stöd ur ett patient- och brukarperspektiv

Tidig hjälp med psykisk ohälsa och skadligt bruk

Stöd och vård som är lätt att hitta, komma i kontakt med och som är tillgänglig när jag behöver den

Tillgång till fungerande behandling och möjlighet att välja utifrån det som passar mig

Stöd och vård som hänger ihop som en helhet

Inte bli utestängd från stöd och vård och få hjälp med både beroende och psykisk ohälsa

Bli lyssnad på, få förståelse och bli behandlad med samma respekt som andra

Bli stärkt i min egen förmåga att hantera min situation och ha inflytande över min vård och omsorg

En fungerande vardag och ett meningsfullt sammanhang

En person som jag kan lita på och som följer med i hela processen

Att vården och omsorgen lyssnar på, involverar och ger stöd till mitt nätverk

Socialstyrelsen

Många delar säger samma sak

Skolans omställning

- Tidiga och förebyggande insatser
- Elevens behov, delaktighet och förutsättningar i centrum
- Hälsofrämjande elevhälsa och stöd nära eleven
- Samordning och samverkan mellan skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård

Källa: Socialstyrelsen

Samsjuklighetsreformen – stegvis genomförande och ett långsiktigt utvecklingsarbete

Steg 1 den frivilliga vården

- Lagstiftning
- Förordning
- Stödjande uppdrag

Steg 2 tvångsvården och andra kompletteringar

- Ds – remiss – lagrådsremiss – proposition

Proposition 2025/26:251

En mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd

Lagförändringar och ny lag träder i kraft den 1 januari 2028.

Proposition 2025/26:251 En mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd 1 (3)

- **Tydliggörande av ansvar** – regionernas sjukvård ansvar för all vård och behandling, alla åldrar och kommunernas socialtjänst ansvar för stöd – boende, sysselsättning, delaktighet, anhöriga m.m.

- **Regionerna ska organisera vården till personer med skadligt bruk och beroende så att den ges samordnad med annan psykiatrisk vård**.

- **Mer fokus på skadereducerande insatser** – sprututbyten ska inkludera insatser för psykisk och fysisk hälsa.

Regeringens proposition
2025/26:251

En mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd

Prop.
2025/26:251

Propositionens huvudsakliga innehåll

Proposition 2025/26:251 En mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd 2 (3)

- **En ny lag om en samordnad vård- och stödverksamhet** för personer med psykiska funktionsnedsättningar och behov av särskild samordning under längre tid.
- **Överenskommelser om samverkan vid alla placeringar** utanför det egna hemmet
- **Krav på samverkan vid inskrivning** och tydliggörande av hälso- och sjukvårdsansvaret på hem för vård eller boende (HVB).

Regeringens proposition
2025/26:251

En mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd

Prop. 2025/26:251

Propositionens huvudsakliga innehåll

Proposition 2025/26:251 En mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd 3 (3)

- **Utrangering av begreppet missbruk** (*och missbrukare*) – istället ska begreppet skadligt bruk eller beroende, bruk användas (*en person som har…*)
- Lagförändringarna och nya lagen träder i kraft den 1 januari 2028.

Regeringens proposition
2025/26:251

En mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd

Prop.
2025/26:251

Propositionens huvudsakliga innehåll

Sveriges Kommuner och Regioner

Våra olika roller

Sveriges kommuner och regioner	• Företräder kommuner och regioner • Samlad röst i dialog med regering och myndigheter • Driver påverkansarbete och bevakar medlemmarnas intressen • Stödjer lokal och regional implementering av reformen
Socialstyrelsen	• Uppdrag från RK att arbeta stödjande åt kommuner och regioner i reformen • Tar fram kunskapsstöd och nationella underlag • Ger vägledning och stöd till verksamheterna
Samsjuklighetsdelegationen	• Nationell samordning av samsjuklighetsreformen, länk till RK • Statligt uppdrag med fokus på genomförande

Behandling respektive sociala stödinsatser

Behandling

Psykologisk behandling
- Motivationshöjande behandling (MET)
- Kognitiv beteendeterapi (KBT)
- Psykodynamisk terapi (PDT)
- Interaktionell terapi (IPT)
- Nätverks- och parterapi (som tillägg)

Psykosocial behandling
- Återfallsprevention
- Tolvstegsbehandling
- Community reinforcement approach (CRA)
- Social behaviour network therapy (SBNT)
- MATRIX-programmet

Sociala stödinsatser

Personellt boendestöd
- Boendestöd

Modeller för boendeinsatser vid hemlöshet
- Vårdkedja
- Bostad Först

Stöd till sysselsättning
- Arbetsförberedande träningsmodeller
- Individual placement and support (IPS)

Socialt stöd till anhöriga
- Al- eller Nar-anon-inspirerade stödprogram
- Coping skills training
- CRAFT

Samordning av vård och stöd
- Individuell case management i form av strengths model
- Case management i form av integrerade eller samverkande team (exempelvis ACT-modellen)

Hämtat ur skriften ”Kunskapsstöd om behandling och stöd”
Källa: Samsjuklighetsreformen - Socialstyrelsen

Samsjuklighetsreformen

Samsjuklighetsreformen innebär att ansvaret för vård och stöd till personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd förändras. Målet är att vården och stödet ska bli mer sammanhållet och utgå från individens behov. Reformen börjar gälla i januari 2028.

Kort om samsjuklighetsreformen

Vilka berörs:

- kommuner
- regioner

Innehåll på sidan

Det här är samsjuklighetsreformen

Därför genomförs reformen

Det här förändras

Socialstyrelsen har i uppdrag att stödja reformen

Kunskapsstöd om behandling och stöd

2026

Steg 1
Den frivilliga vården

1 jan 2028

Steg 2
Tvångsvård mm

2030

Individens resa genom systemet

…för alla åldrar

Regionen har ansvar för all vård och behandling

Samordnad vård för skadligt bruk eller beroende och psykiatrisk diagnos

Sprututbytesverksamhet

Samordnad vård och stödverksamhet

Samverkansöverenskommelse mellan kommuner/region

Samverkan vid placering på HVB

Ersätt begreppet *missbruk* med skadligt bruk eller beroende

Dialoger

kring gemensam målbild, organisation och fortsatt arbete

Borgholms kommun

Emmaboda kommun

HÖGSBY KOMMUN

HULTSFREDS KOMMUN

Kalmar kommun
WWW.KALMAR.SE

MÖNSTERÅS KOMMUN

Mörbylånga kommun

NYBRO KOMMUN

Oskarshamns kommun

Torsås kommun

Vimmerby kommun

VÄSTERVIKS KOMMUN

Region Kalmar län

Kommunförbundet Kalmar län

KALMARSUNDS GYMNASIEFÖRBUND